

Stichting Stadsschouwburg & PHIL Haarlem

JAARBERICHT 2023

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Jaarverslag

Verslag Raad van Toezicht	1
Bestuursverslag	4

Jaarrekening

1. Balans per 31 december 2023	18
2. Staat van baten en lasten over 2023	19
3. Kasstroomoverzicht over 2023	20
4. Algemene toelichting	21
5. Toelichting op de balans	25
6. Toelichting op de staat van baten en lasten	30

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum	33
Resultaatbestemming	33

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Algemeen

Het verslagjaar 2023 was een jaar waarin de programmering en de zakelijke verhuur weer op volle toeren draaiden en het niveau van de periode pre-corona bereikte. Een groot aantal doelstellingen en ambities uit het bedrijfsplan 2022-2024 werden gerealiseerd. Zo werd de eigen identiteit van de beide podia verstevigd. De Philharmonie werd omgedoopt in PHIL en er kwamen gescheiden websites: één voor de PHIL, muziekhuis voor iedereen en één voor de Stadsschouwburg, met haar betekenisvol theater en diversiteit aan dansaanbod. Het aanbod was uitgebreid en zeer divers en het publiek wist dit te waarderen door in grote getalen naar voorstellingen en concerten te komen.

Het 150-jarig jubileum van de Grote Zaal in de PHIL werd gevierd in september met een grote diversiteit aan activiteiten, waaronder de onthulling van een bijzonder kunstwerk in de foyer. Een belangrijke eerste stap werd gezet om de gebouwen meer te 'openen' naar de stad door de voormalige Blauwe Zaal – nu PHIL Café – te verbouwen en samen met de Grote Foyer opnieuw in te richten. Niet alleen wordt het verblijf van de bezoeker hiermee veraangenaamd ook is er een plek gecreëerd om kleine concerten te geven en afterparty's mogelijk te maken. In 2024 staat een aanvullende verbouwing van het entreegebied gepland, waarbij de PHIL aan zichtbaarheid wint en de bezoekers bij binnenkomst zich direct in een theatrale omgeving weten met bovendien het gemak van lockers in aanvulling op de bestaande garderobe. Deze kwalitatieve verbeteringen zorgen voor een herkenbaarder gebouw en een plezierigere bezoekerervaring en daarmee een verdere versterking van ons imago als aangenaam en eigentijds muziekhuis.

Het boekjaar is boven verwachting met een positief resultaat afgesloten. Zowel het aantal culturele als zakelijke bezoekers haalden het niveau van 2019 - het laatste reguliere jaar voor corona – en zorgden voor een hogere omzet en eigen inkomsten dan begroot. Dit bevestigt de keuzes die het bestuur heeft gemaakt en de weg die de organisatie is ingeslagen om zich duidelijk te profileren in de programmering in gastvrije en toegankelijke gebouwen.

Voor het komende jaar wordt deze koers verder doorgezet en zal het aantal voorstellingen en m.n. het aantal concerten verder worden uitgebreid met meer pop(ulaire) muziek. De groei van het aantal activiteiten betekent echter ook groei aan de kostenkant, waarbij prijsstijgingen op diverse gebieden, waaronder de energiekosten en lonen mede het exploitatieresultaat zullen beïnvloeden.

Governance

Stichting Stadsschouwburg & Phil Haarlem werkt met het Raad van Toezicht model. De Raad van Toezicht past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Het toepassen van de principes uit de Code wordt jaarlijks geëvalueerd. In het Reglement RvT is vastgelegd wat de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht zijn, de taakverdeling tussen Raad van Toezicht en bestuurders en hoe de samenstelling en selectie van de leden tot stand komt. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling middels het voeren van een professioneel bestuur en toezicht, waarbij zowel binnen als buiten de organisatie ruimte geboden wordt voor betrokkenheid van belanghebbenden. De Raad van Toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op

een professionele en onafhankelijke wijze uit. De Raad benoemt de externe accountant, houdt functioneringsgesprekken met de bestuurders en voert jaarlijks een zelfevaluatie uit.

De samenstelling van de Raad weerspiegelt de verschillende achtergronden en kerncompetenties van de organisatie. Bij vacatures wordt geworven op basis van opgestelde profielen; daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige leeftijds-, gender-diverse samenstelling en wordt er aandacht besteed aan de onafhankelijkheid van de kandidaten om mogelijke belangenverstrengeling en/of tegenstrijdige belangen te vermijden. Er is een duidelijke verdeling in taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen bestuurders en toezichthouders. Het bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht en voorziet de Raad periodiek van alle relevante informatie. De bestuurders zijn verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding van de organisatie, gericht op het behalen van de doelstelling van de organisatie. Binnen het bestuur zijn de aandachtsgebieden evenwichtig verdeeld en is de werkwijze vastgelegd in het directiereglement.

Leden van de Raad van Toezicht kunnen voor maximaal twee termijnen van vier jaar benoemd worden.

Gedurende het verslagjaar bestond de Raad van Toezicht uit:

achternaam	voornaam	m/v	geb.jaar	functie	datum aantreden	datum aftreden/verlengen	termijn
Barneveld, van	Peter	m	1952	voorzitter RvT	16-05-2017	16-05-2025	2 ^e termijn
Keulen, van	Anja	v	1975	Lid RvT	26-02-2019	26-02-2027	2 ^e termijn
Verstegen	Roderick	m	1981	Lid RvT	1-01-2020	1-01-2024	1 ^e termijn
Ariesen-Bakker	Kirsten	v	1992	Lid RvT, vz auditcie	1-10-2020	1-10-2024	1 ^e termijn
Loef, van	Frans	m	1961	Lid RvT	1-09-2021	1-09-2025	1 ^e termijn

De Raad van Toezicht kwam gedurende het jaar vijfmaal bij elkaar, waarvan eenmaal specifiek ten behoeve van de besluitvorming inzake de verbouwingsplannen in de PHIL.

De functioneringsgesprekken met de twee bestuurders werden door de remuneratiecommissie, gevormd door Peter van Barneveld en Frans van Loef, in mei/juni 2023 gevoerd.

De auditcommissie, wordt gevormd door Kirsten Ariesen-Bakker (voorzitter auditcommissie) en Frans van Loef samen met de zakelijk directeur en hoofd financiën. De commissie kwam in het verslagjaar vier keer in een reguliere vergadering bijeen, waarvan één vergadering in aanwezigheid van de accountant. De algemeen directeur stemde tussentijds met Anja van Keulen programmeringszaken af. Roderick Verstegen en Frans van Loef woonden een vergadering met Ondernemingsraad en directie bij.

Bestuur

De directie/bestuur was ook in 2023 in handen van Edwin van Balken (algemeen directeur) en Yvonne van Popta (zakelijk directeur). Op 30 september 2023 liep de eerste termijn van Edwin van Balken als bestuurder van de stichting af. De Raad van Toezicht heeft in de juni vergadering mede na een positief advies van de Ondernemingsraad Edwin van Balken herbenoemd voor onbepaalde tijd: 'De Raad is zeer tevreden over het functioneren van Edwin in zijn eerste termijn als bestuurder en heeft het vertrouwen dat hij ook de komende jaren als algemeen directeur leiding en richting kan geven aan de Stichting.'

De portefeuilles zijn verdeeld tussen de algemeen directeur (programma & educatie, horeca & events en marketing & verkoop) en de zakelijk directeur (financiën & control, personeel & organisatie, techniek & gebouwen, fondsenwerving & relaties en directiesecretariaat). Er is sprake van eenheid van bestuur. Een verslag van de directiewerkzaamheden is te vinden in het bestuursverslag. Gedurende het verslagjaar bestond het bestuur uit:

achternaam	voornaam	m/v	geb.jaar	functie	datum aantreden
Balken, van	Edwin	m	1963	algemeen directeur	1-10-2019
Popta, van	Yvonne	v	1959	zakelijk directeur	1-10-2017

Medio 2023 heeft Yvonne van Popta aangegeven dat zij – na bijna 20 jaren bij Stadsschouwburg & PHIL Haarlem – aan het eind van theaterseizoen 2023-2024 de organisatie zal verlaten. De Raad is haar zeer erkentelijk voor alles wat zij de afgelopen vele jaren voor de Stadsschouwburg en de PHIL heeft gedaan en betekend en zal haar bijzonder grote kennis en ervaring binnen en buiten onze organisatie gaan missen. De werving van een opvolger is inmiddels gestart.

Tot slot

Het afgelopen jaar was een jaar van vernieuwing, grote projecten en vooral veel voorstellingen, concerten en zakelijke verhuringen. De hele organisatie zette zich hiervoor in en het resultaat is niet uitgebleven. Vanuit de kernwaarden – gastvrijheid, passie en samen – van de organisatie werden de vele bezoekers ontvangen. Op maatschappelijk vlak profileerde de organisatie zich op gebied van verduurzaming, educatie en het verminderen van eenzaamheid onder ouderen. Duurzame inzetbaarheid van personeel is een belangrijk thema waarbij wordt ingezet op scholing en vitaliteit.

De ambities uit het bedrijfsplan 2022-2024 zijn een leidraad voor de hele organisatie. Het bedrijfsplan voor de komende jaren 2025-2028 zal hierop voortborduren en tevens nieuwe accenten formuleren.

De Raad van Toezicht is verheugd over de resultaten- zowel kwalitatief als kwantitatief – die op basis van de ambities gerealiseerd zijn en heeft er vertrouwen in dat de ingeslagen weg de rol van PHIL en Stadsschouwburg binnen Haarlem als culturele en maatschappelijke ontmoetingsplekken zal bevestigen en verder verstevigen. De Raad is het bestuur en medewerkers zeer erkentelijk voor hun inzet in het afgelopen jaar en kijken met vertrouwen uit naar het komende jaar.

Peter van Barneveld
Voorzitter Raad van Toezicht

Namens de leden van de Raad van Toezicht
Anja van Keulen
Roderick Versteegen
Kirsten Ariesen-Bakker
Frans van Loef

Haarlem, 30 april 2024

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

2023 was het eerste volledige post-corona jaar. En wat is het een jaar geworden!

Stijgende bezoekersaantallen, meer activiteiten – zowel cultureel als zakelijk – en een aantal grote projecten en veranderingen.

In het voorjaar van 2023 werd de nieuwe naam van de Philharmonie: PHIL geïntroduceerd en kreeg PHIL een eigen website om zo de eigen identiteit van PHIL als muziekhuis voor iedereen op de kaart te zetten.

Dit kreeg een vervolg met de jubileumviering van PHIL 150 waarmee de aandacht schonken aan het feit dat de Grote Zaal al sinds 1873 in gebruik is als concertzaal. Tevens is het in onze opdracht gemaakte

kunstopject *'Where Sunshine becomes Moonlight'* van Nicky Assmann onthuld, waarmee de verbinding tussen de kunstvormen muziek en beeldende kunst wordt gemaakt. Het is een sculptuur vormgegeven als een hangende mobile en bestaat uit tien losse, bewegende, spiegellende elementen. Deze wervelingen worden uitgelicht met speciale lichtbundels, waardoor een dynamisch licht- en schaduwspel ontstaat. Het kunstwerk is een metafoor voor de dirigent die het orkest leidt. De dirigent stuurt alle partijen aan en zorgt daarmee voor een vloeiend en authentiek samenspel van alle losse noten van de compositie.

De voormalige Blauwe Zaal naast de entree van de PHIL is in de zomer verbouwd en omgetoverd tot het toegankelijke en gastvrije PHIL Café, waar het aangenaam is om te verblijven, vóór of na het concert. Ook is er een klein podium gemaakt, zodat er o.a. koffieconcerten, afterparty's en optredens van nieuwe talenten kunnen plaatsvinden.

In 2023 kwamen er circa 195.000 bezoekers in onze gebouwen. Hiervan kwamen 152.500 bezoekers naar een voorstelling of een concert, 25.000 bezoekers naar amateurvoorstellingen en culturele evenementen en waren er 17.500 deelnemers aanwezig bij zakelijke evenementen. Daarnaast werden ook een aantal activiteiten via livestreaming gedeeld, zowel naar verzorgingshuizen als naar deelnemers aan zakelijke evenementen.

	Bezoekers 2023	[2022]	Omzet 2023	[2022]
Programmering	152.500	[110.000]	€ 3.470.000	[€ 2.117.000]
Zakelijke Verhuur	17.500	[12.500]	€ 1.308.000	[€ 750.000]
Culturele verhuur	25.000	[17.500]	€ 207.000	[€ 150.000]
	195.000	[140.000]	€ 4.985.000	[€ 3.017.000]

Programmering

Zoals uit bovenstaande staatje duidelijk wordt is het aantal bezoekers aan Stadsschouwburg en de PHIL in 2023 fors gestegen en nagenoeg op het niveau (2019) van voor corona geëindigd. Hieronder een aantal highlights uit het aanbod per gebouw.

De waardering voor de programmering blijkt uit de hoge scores die wij van ons publiek ontvangen, namelijk zowel een 8,7 voor de voorstellingen in de Stadsschouwburg als voor de concerten in de PHIL.

PHIL

In de PHIL leverde de herpositionering steeds meer popconcerten op die veel publiek trokken. Concerten van internationale en nationale artiesten zoals Ben L'Oncle Soul, Marillion, Angie Stone, Karsu, dEUS en Maan.

Dit aanbod is toegevoegd aan de bestaande klassieke programmering die we zowel in omvang als in kwaliteit bestendigen.

Op 1 januari startte het jaar met het inmiddels traditiegetrouwe Nieuwjaarsconcert, waarvoor vele relaties en partners in de stad uitgenodigd werden om samen met ons het jaar goed te beginnen.

Het klassieke meesterwerk '*Requiem*' van Mozart door het Orkest van de 18^e Eeuw bewees weer dat juist bekende werken veel publiek trekken. In de Kleine Zaal waar kamermuziek zo mooi tot zijn recht komt, scoren we altijd veel publiek met de Tapasconcerten, Meesters aan het Klavier, Dutch Classical Talent. Nederlandse topmusici als Ronald Brautigam, het Animato Kwartet, Thomas Beijer, Noa Wildschut en Quirine Viersen gaven concerten. Deze concerten zijn van belang voor ons kwaliteitsprofiel en bijdrage aan de klassieke muzieksector.

Het festivalaanbod voor meerdere, verschillende doelgroepen in de PHIL breidt zich uit. Naast het al enkele jaren gepresenteerde festival 'De 48 uur van...' (deze editie van Satie & Poulenc), deden het Boring Festival in januari en het Haarlem Vinyl Festival in september hun intree. Beide festivals zijn bedoeld om nieuw publiek te bereiken en als bezoekers te verwelkomen.

Ook werden nieuwe formats gepresenteerd als de Nacht van de Nederpop en LIVE2000 gedurende de dagen dat de TOP2000 wordt uitgezonden. Vertrouwde orkesten als het Nederlands Kamer Orkest en het

Nederlands Blazers Ensemble speelden in de Grote Zaal. Bijzondere samenwerkingen tussen orkesten en musici waren te zien bij Amsterdam Sinfonietta en Rufus Wainwright, Kamerata Zuid & James Oesi en bij Phion met Francis van Broekhuizen over de operaster Maria Callas. Ook op vocaal gebied was er het nodige te genieten van het Nederlands Kamerkoor, de Carmina Burana en de kerstconcerten van Nederlands Bachvereniging (Magnificat) en van Frommermann. Naast het vertrouwde format Dutch Classical Talent krijgen talenten steeds meer een podium in de PHIL zoals in het nieuwe 'Keys to the Future' i.s.m. het Conservatorium van Amsterdam en dat gefinancierd wordt door een fonds op naam, het Karel Hilsumfonds.

Bijzonder en zeer gevarieerd was het jubileumprogramma rondom de viering van PHIL 150. Alle facetten van de Grote Zaal werden belicht: van een concert met Maan tot gamemuziek door het Kennemer Jeugdorkest voor basisschoolleerlingen en van een salesevent tot het afsluitende galaconcert met het Nederlands Philharmonisch Orkest. De week werd geopend door het Nederlands Blazers Ensemble dat ondermeer een door ons in opdracht gegeven wereldpremière van Kate Moore speelde.

Binnen de culturele programmering was er voldoende ruimte voor de amateurkoren, -orkesten en andere partijen die hun concerten presenteerden in de PHIL. Vaste bespelers als COV Haarlem, Kennemer Jeugd Orkest en Concertkoor Haarlem waren van de partij, net zoals de jaarlijkse regiofinale van het Prinses Christina Concours, Korenlint en de Korenbattle tussen basisscholen.

In februari organiseerden wij binnen 5 dagen na de aardbeving in Turkije een benefietconcert waar vele artiesten belangeloos aan meewerkten, meer dan 1.100 bezoekers in de zaal zaten en dat een bedrag van € 45.000 opleverde voor de slachtoffers. De publiciteit rondom ons benefiet was veel omvattend, want vanuit landelijke televisie en dagbladen en lokaal was er de nodige aandacht. Het concert werd integraal uitgezonden via NH Nieuws-tv.

Stadsschouwburg

De positieve ontwikkeling die in het najaar van 2022 al werd ingezet met betrekking tot de publieke belangstelling, zette zich in 2023 door. Er waren veel uitverkochte cabaretvoorstellingen voor diverse leeftijdsgroepen van o.a. Youp van 't Hek, Patrick Laureij, Paul de Leeuw, Merijn Scholten, Richard Groenendijk, Alex Klaasen en de oudejaars van Micha Wertheim.

Dans vormde ook een belangrijk onderdeel van onze programmering, zowel klassiek als vooral eigentijds. Niet alleen de bekende partners zoals Scapino Ballet, Introdans en NDT, maar ook o.a. de Junior Company die met ISH een mix maakte van klassiek ballet en hiphop. Interessant was ook de internationale dansproductie van Gravity & other myths uit Australië.

Toneel neemt traditiegetrouw een belangrijke plek in ons aanbod in de Stadsschouwburg, waarbij artistiek en maatschappelijk relevante producties te zien waren. Het Nationale Toneel (Coriolanus, Erik en het kleine insectenboek, Let's talk about sex) is een regelmatige bespeler en ook Theater Oostpool, Theater Maastricht en andere gezelschappen frequenteren ons podium. In verhouding tot andere podia in het land springt de

publieksbelangstelling en de zaalbezetting er in Haarlem positief uit. Er is veel toneelpubliek dat ook deze producties weet te waarderen.

Zowel in de zomer als in de Kerstperiode (co-)produceerden wij eigen producties. In de zomer stond de cast van Club Kenau, aangevuld met enkele jonge talenten van de toneelschool op het voorplein van de Stadsschouwburg en maakten zij dit jaar een productie over Bonaparte, de broer van Lodewijk, onder de titel *Koning van Haarlem*. Er werden 18 voorstellingen gegeven die met een bezettingspercentage van ruim 91% meer dan 4.000 bezoekers trok. In de Kerstperiode coproduceerden we met de Ashton Brothers *Paleis der Wonderen*. Ook dit werd een doorslaand succes met in 2023 15 voorstellingen die met een bezetting van 98,5% nagenoeg volledig uitverkocht waren. Begin januari 2024 stonden ook nog 6 voorstellingen.

Educatie

We hebben weer nieuwe stappen gezet met educatie, dat een onmisbaar speerpunt is van onze organisatie. In de Stadsschouwburg hebben we dit jaar meer dan 80 schoolgroepen uit Haarlem, Bloemendaal, Aerdenhout, Heemstede en Zandvoort mogen ontvangen voor ons educatieprogramma 'Paniek in de schouwburg'. Aan de hand van een theatrale rondleiding maken leerlingen op een laagdrempelige manier kennis met theater en spelen ze aan het eind van het programma hun zelfgemaakte mini-voorstellingen op het toneel van de schouwburg. In PHIL zijn we gestart met het educatieprogramma 'Van klas naar orkest'. In drie korte muziekworkshops met darabuka, ukelele en klarinet als instrumenten, maken de leerlingen kennis met verschillende soorten instrumenten. Aan het einde van het programma kiezen ze hun lievelingsinstrument en vormen ze op het podium van de Kleine Zaal een echt orkest en laten ze horen hoe al die instrumenten samenklinken. De lol van zelf muziek maken en naar elkaar luisteren vormen de basis van dit programma. Evenals voorgaande jaren waren er in beide gebouwen ook schoolvoorstellingen voor alle groepen van het basisonderwijs. In totaal hebben we in 2023 ruim 4.600 jonge bezoekers mogen ontvangen via ons educatieve aanbod.

Naast de reguliere educatieprogrammering hebben we ook een aantal bijzondere projecten gerealiseerd. De tweede editie van NextUp heeft plaatsgevonden voor podiumtalenten uit Schalkwijk en is inmiddels een traditie geworden. Ook het jaarlijkse theaterkamp in de zomer in dezelfde wijk heeft weer plaatsgevonden waarbij bijna 100 kinderen van 6 tot 12 jaar hun eigen musical hebben gemaakt geïnspireerd op onze zomerproductie Koning van Haarlem. In samenwerking met het Kennemer Jeugdorkest hebben we tijdens PHIL150 grootschalige videogameconcerten georganiseerd voor in totaal 1500 basisschoolleerlingen. Het speciaal onderwijs heeft in 2023 extra onze aandacht gekregen. We hebben al onze programma's onder de loep genomen en hebben ons educatieaanbod ook toegankelijk gemaakt voor leerlingen met speciale behoeften. Wij vinden dat elke leerling in de regio recht heeft op cultuuronderwijs, dus wij gaan door met het doorontwikkelen van ons materiaal en het uitbreiden van ons educatieaanbod voor zoveel mogelijk kinderen.

Zakelijke verhuur en horeca

Mede door een sterk team en extra marketinginzet vulde de portefeuille zakelijke verhuur zich snel voor 2023.

Naast de kleinere verhuringen waren er een aantal grote evenementen in de PHIL. Rederijdersvereniging Trouw moet Blycken vierde zijn 520-jarig bestaan met een inhoudelijk programma 'De rede van de kunst', waar voormalig staatsecretaris Gunay Uslu en kunstenaars als Arnon Grünberg en Lineke Rijxman acte de présence gaven. Het weekend werd afgesloten met een diner en spetterend feest.

Andere grote evenementen waren o.a. het landelijke congres van Onze Taal, geopend door Prinses Laurentien en de jaarlijkse Ondernemersverkiezing Noord-Holland. In het najaar was de agenda behoorlijk volgeboekt met diverse congressen van o.a. het UWV, Buurtzorg en Stichting Twijs.

Met een aantal partijen zetten we de goede samenwerking voort; Maestro is weer bij ons te gast geweest; in oktober vonden de eerste opnames plaats met in de daaropvolgende weken meerdere opnames. De finale vond plaats in januari 2024 en werd weer live op tv uitgezonden. Ook was de PHIL weer drukbezocht tijdens de 2023-editie van het Geschiedenisfestival.

Met het nieuwe PHIL Café is gezellige plek gerealiseerd en in combinatie met uitbreidingen van ons assortiment is de gemiddelde besteding van de bezoekers gestegen. In samenwerking met de Haarlemse bierbrouwerij Jopen en kunstenaar Hedy Tijn hebben we een PHIL

Blond bier ontwikkeld. Nieuw is ook het cocktailaanbod (met en zonder alcohol). Afhankelijk van de voorstellingen wordt ook maatwerk in het food-assortiment geleverd, zoals een 'Frans' picknickmandje bij de buitenproductie over Bonaparte, Koning van Haarlem.

Personeel

In 2022 zijn er met het oog op onze ambities om beide podia verder te profileren en onze programmering uit te breiden en te verdiepen uitbreidingen gedaan bij het marketing- en programmeringsteam. Dit team heeft veel weten te realiseren in 2023 zoals het introduceren van een nieuwe herpositionering en versterken van het profiel van de PHIL met nieuwe huisstijl en communicatie-aanpak rond de uitbreiding met populair muzikaanbod. Om onze doelstellingen uit het bedrijfsplan voor 2022-2024 te behalen is er verder geïnvesteerd in onze formatie, niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief. Enerzijds is de formatie rond zakelijke verhuur, horeca, theatertechniek uitgebreid om zo onze culturele en maatschappelijke bijdrage in kwantitatieve en kwalitatieve zin te vergroten. Met gerichte scholing en trainingen hebben we de nodige aandacht gegeven aan het ondersteunen en ontwikkelen van onze medewerkers.

Om de komende jaren succesvol te zijn, is het belangrijk dat we als organisatie innovatief, wendbaar en effectief blijven. Dit bereiken we door een lerende organisatie te blijven. Medewerkers zijn bepalend voor het functioneren en het resultaat van onze organisatie. Daarom stimuleren we de medewerkers om hun kennis en vaardigheden te ontwikkelen, zodat zij onze toegevoegde waarde voor Haarlem, de regio en haar inwoners kunnen en blijven leveren. Duurzame inzetbaarheid is een belangrijk én organisatie breed thema binnen opleiding en ontwikkelen van medewerkers. Het welzijn en de vitaliteit van de medewerkers zijn noodzakelijke voorwaarden voor ontwikkeling en groei op de werkvloer.

Ons personeelsbestand bestaat uit een gezonde mix van alle leeftijden. De gemiddelde leeftijd is 44 jaar, die als volgt zijn verdeeld over verschillende categorieën:

Categorie	Aantal
< 35 jaar	14
35 - 44 jaar	13
45 - 54 jaar	14
> 55 jaar	10

Deze mix van leeftijden op de werkvloer zorgt voor uiteenlopende invalshoeken en verschillende perspectieven, waardoor we profiteren van alle vaardigheden en competenties die de verschillende groepen met zich meebrengen.

Op 31 december 2023 waren er 54 medewerkers in dienst, samen goed voor 48,4 FTE. Dat zijn 4 medewerkers meer en een FTE-stijging van bijna 7% t.o.v. een jaar eerder.

In totaal zijn in 2023 5 medewerkers vertrokken en zijn er 9 nieuwe collega's begonnen. Met een gemiddelde van 51 medewerkers, betekent dit een verlooppercentage 8,5 % over heel 2023, wat een gezond verloop genoemd kan worden. We hebben extra energie binnen de organisatie gekregen, zonder dat er kennis de organisatie is uitgelopen.

In ons horecateam werkten eind december 50 collega's die bij het ontvangen van de bezoekers ondersteund werden door 19 vrijwilligers. Ultimo 2023 waren er 3 vacatures die inmiddels zijn ingevuld.

Het ziekteverzuim is in 2023 iets gestegen tov een jaar eerder, van 3,1% naar 3,9%. Met name het laatste half jaar laat een hoger verzuim zien dan het jaar ervoor. Het totaal ligt echter nog ruim onder het landelijk gemiddelde (5,3%), onder het gemiddelde in de sector Cultuur, Sport en Recreatie (4,6%) en is gelijk aan het gemiddelde in de sector Horeca.

Fondsenwerving & Relaties

De steun die wij van onze particuliere donateurs, bedrijven en sponsors ontvingen, bleef onverminderd groot. Het aantal Founders en Vrienden/Cultuurdragers bleef op peil en ook in 2023 werd de samenwerking met onze sponsors voortgezet en waar mogelijk geïntensiveerd.

In het voorjaar verlengden veel Founders hun vijfjaarlijkse verbintenis met ons tijdens een prachtig Cocktail & Concert event in de Grote Zaal met optredens van regiofinalist van het Prinses Christina Concours Job Honée, Merel Polat, Animato Trio en Raoul Michel.

In het najaar werd een nieuwe Vriendencampagne gelanceerd waarbij onze huidige Cultuurdragers en nieuw te werven Vrienden hun steun konden geven aan onze organisatie als Cultuurvriend, aan de Stadsschouwburg als Theatervriend of aan de PHIL als Muziekvriend. Deze campagne die we samen met Seniorcall uitvoerden leverde een groei van 7,5% aan Vrienden op.

Op gebied van fondsenwerving was het een succesvol jaar en zijn er verschillende bijdragen ontvangen voor educatieve projecten en bijzondere producties. Met de steun van fondsen kunnen wij nu cultuureducatie voor het speciaal onderwijs aanbieden in onze gebouwen en eigen producties zoals de zomerproductie plus het zomerkamp voor kinderen in Schalkwijk mogelijk maken. Voor Haarlemse jongeren organiseerden we samen met Triple ThreaT de talentenjacht Next Up 2023, mede met steun van Fonds 21, de gemeente Haarlem en het Cultuurfonds NH.

In november vond de eerste editie van *'Keys to the Future'* plaats, een tweejaarlijkse masterclass voor talentvolle pianisten in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam. Deze masterclasses worden mogelijk gemaakt door het Fonds op naam: Karel Hilsumfonds.

In het kader van ons jubileum PHIL 150 was er een mooie samenwerking met het Haarlems Muziekkfonds die het mogelijk maakte een compositie-opdracht aan Kate Moore te geven om speciaal voor het jubileum en het NBE een nieuw stuk te componeren. Het Mondriaanfonds ondersteunde de opdracht aan Nicky Assmann om een kunstwerk te ontwerpen voor de grote foyer in de PHIL die de verbinding legt tussen muziek en beeldende kunst. Ook de fototentoonstelling in de Stadsschouwburg met portretten van Haarlemse artiesten en makers gemaakt door Fjodor Buijs werd mede mogelijk gemaakt door het Cultuurfonds.

Het Fonds Podiumkunsten, het Cultuurstimuleringsfonds gemeente Haarlem, VSB Fonds en diverse kleinere (lokale) fondsen verruimden met hun bijdrages ook onze mogelijkheden. In totaal ondersteunden Founders, Vrienden, bedrijven en fondsen ons met een bedrag van € 487.000 bijeen.

Maatschappelijk ondernemen

Als grote culturele instelling hebben wij uiteraard duurzaamheid en sociaal ondernemerschap hoog in het vaandel staan. Wij zien het als onze primaire taak om verschillende mensen in Haarlem en omgeving enthousiast te krijgen voor het met elkaar beleven van podiumkunsten. Daarbij zoeken we naar maatschappelijke verbindingen die bijdragen aan de levendigheid, leefbaarheid en de sociale structuur in Haarlem en omgeving. Ook in 2023 stonden de thema's: 'kansenongelijkheid onder jongeren' en 'eenzaamheid onder ouderen' centraal in onze maatschappelijk doelgroepen. Jongeren worden op verschillende manieren gestimuleerd om zichzelf te ontwikkelen op cultureel gebied (bijvoorbeeld via Next Up, zomerkamp Schalkwijk, Korenbattle) of om kennis te maken met theater middels gratis theater- en muziekworkshops voor schoolklassen groepen 5 en 6, waarbij het vervoer door ons geregeld wordt in het geval een school zich dat niet kan veroorloven.

Voor wat de eenzaamheid onder ouderen zijn wij partner van de Coalitie Haarlem Ontmoet en bieden wij livestreaming aan bij zorginstellingen in heel Haarlem en omstreken. Het Nieuwjaarsconcert werd bijvoorbeeld door bijna 30 instellingen uitgezonden.

Daarnaast zijn en blijven we partner van maatschappelijke organisaties als Bedrijf & Samenleving (o.a. beursvloer en track the talent) en JINC, die kinderen tussen de 8 en 16 jaar kennis laat maken met de arbeidsmarkt (o.a. via taaltrips, bliksemstages en sollicitatietrainingen). Begin juni ontving Edwin van Balken een *JINC, Baas van Morgen*. Het idee is om kinderen die opgroeien in gebieden met sociaaleconomische achterstand kennis te laten maken met beroepsmatig succes. In ons geval werd de leerling op school opgehaald en nam een dag plaats op de stoel van de algemeen directeur. De leerling schoof aan bij vergaderingen, lunchte met de Baas van Vandaag en andere collega's en voerde een onderzoek uit naar hoe jongeren zijn diens leeftijd te interesseren voor theater.

Binnen onze formatie werken we structureel met stagiaires op diverse afdelingen. Met diverse ROC's zijn samenwerkingen voor stagiaires op het vlak van theatertechniek en met Nova College op gebied van horeca/facilitair.

Met deze activiteiten nemen wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en voldoen wij ruimschoots aan de norm van social return on investment (SROI) van de gemeente Haarlem.

Duurzaamheid

Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent voor ons als organisatie ook dat wij graag een steentje bijdragen aan het verbeteren van grotere maatschappelijke kwesties als klimaatverandering, luchtvervuiling en CO₂-uitstoot. Onze doelstelling is om actief mee te werken aan het behalen van de ambities in het plan "Haarlem Klimaatneutraal 2030" en hier op eigen wijze invulling aan te geven. Vanuit de gemeenteraad is er budget beschikbaar gesteld om de gebouwen te verduurzamen. Afgelopen jaar hebben we bij de Stadsschouwburg o.a. het enkel glas van het Spiegel Café vervangen door dubbel (vacuüm)glas, wordt de verlichting vervangen door ledverlichting en is de opdracht voor het isoleren van de daken in het monumentale gedeelte verstrekt.

In de PHIL is de zolder boven de Van Beinumfoyer geïsoleerd, alle licht vervangen door ledverlichting en is er een onderzoek opgestart om de gasgestookte cv-installatie te vervangen door een warmte-koude-opslag (WKO) of andere methode om tot besparing van ons gasgebruik en CO₂-footprint.

Sinds 2016 zijn wij Green Key Gold gecertificeerd en dat betekent dat we in onze bedrijfsvoering altijd en bij iedere beslissing toetsen of het ook duurzaam is of kan. Dat kunnen kleine, zichtbare maatregelen zijn maar het zijn vooral de minder zichtbare maatregelen die het verschil maken. Die betreffen o.a. het verminderen

van afvalstromen, onze verbruiken van gas, water en elektriciteit en het aanpassen van ons eigen inkoopproces, waarbij wij ons met name richten op goederen en diensten die duurzaam zijn en/of zoveel mogelijk van lokale leveranciers, bij voorkeur voorzien van een milieu-, duurzaamheids- en/of sociaal keurmerk.

Toepassing Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie

Wij onderschrijven en handelen naar de vijf kernwaarden uit de Fair Practice Code: solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie. Dat betekent dat wij geen onderscheid maken tussen vaste en ingehuurde krachten, een betrouwbare partner voor hen zijn en een faire beloning geven. Wij hanteren namelijk de cao Nederlandse Podia waarin we met elkaar hebben afgesproken om aan zzp-ers het bijbehorende salarisniveau met een opslag van tenminste 50% te betalen. Voor uitvoerende artiesten hanteren we de cao Toneel en Dans als basis om hen een verantwoord honorarium te betalen.

De Code Diversiteit en Inclusie is een belangrijke leidraad voor ons waarbij naast culturele diversiteit ook andere verschillen in mensen en hun perspectief voor ons belangrijk zijn, zoals gender, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd. Want een organisatie die bestaat uit mensen met een verschillende kijk op de wereld genereert nieuwe inzichten, geeft kansen voor nieuw publiek en nieuwe partners én kan beter anticiperen op veranderingen in de maatschappij. Binnen de theaterprogrammering hebben we de eerste stappen gezet maar is er nog een wereld te winnen binnen de muzieksector en dan vooral de klassieke muziek. In de Stadsschouwburg boeken wij theaterproducties die niet-westerse of verhalen van makers met een niet-westerse achtergrond vertellen. Om een inclusievere bedrijfsvoering te hebben als het gaat om o.a. marketing, partnerships en publieksbegeleiding is meer diversiteit binnen ons medewerkersbestand gewenst en daar ligt onze eerste prioriteit. Op het gebied van de werving van personeel maken we gebruik van gespecialiseerde bureaus en website om een brede groep aan te spreken. Intern wordt het personeel verder bewust gemaakt van mogelijke vooroordelen en wordt door middel van trainingen het gesprek op gang gebracht hoe ons hiertoe te verhouden.

Afgelopen jaar was het 150 jaar geleden dat de trans-Atlantische slavernij is afgeschaft. Om dit te herdenken stond PHIL Haarlem op zaterdag 1 juli in het teken van Keti Koti, de viering van de afschaffing van de slavernij. In samenwerking met KIP Republic werd Heri Heri uitgedeeld, was er een percussie workshop voor kinderen van 8-12 jaar en de dag werd feestelijk afgesloten met een concert van de band La Fiesta. Het doel van deze dag was om publiek te informeren over het slavernijverleden en te verbinden. In het kader van Toegankelijk Haarlem zijn beide gebouwen bezocht door ervaringsdeskundigen met een beperking en hebben wij voor beide gebouwen een ruime voldoende gekregen. Naast behoud van bestaand publiek willen we nieuw en divers publiek uit de Haarlemse wijken betrekken. We richtten ons daarbij met name op de jeugd. Voor Schalkwijk-

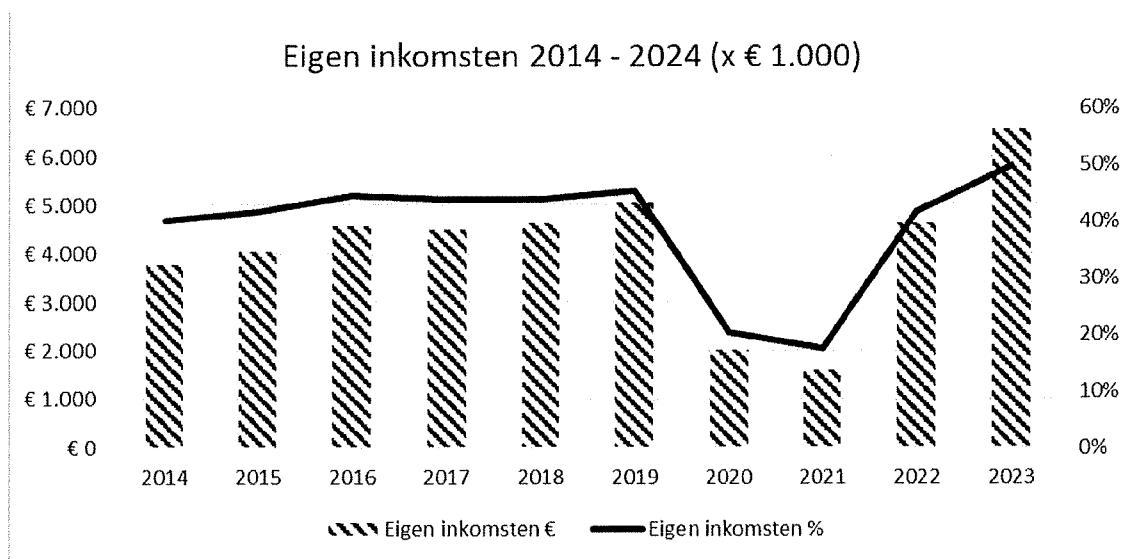

jongeren hebben we veel gedaan; een talentenjacht i.s.m. Triple ThreaT, een zomerkamp i.s.m. Wereldmuziekschool, de Kindertheaterdag i.s.m. Kunstnest en educatieve rondleidingen voor basisscholen. We staan in nauw contact met makers en gezelschappen om hen ruimte te bieden meer nieuwe verhalen, juist van makers met een niet-Westerse achtergrond, te presenteren. We willen een meer diverse samenstelling van ons personeelsbestand, maar hebben nog stappen te zetten. Ondanks een krappe arbeidsmarkt hebben we al meer diversiteit in ons horecapersoneel. Voor kantoorpersoneel gaan we nog actiever werven in nog niet-bereikte doelgroepen en vragen we ondersteuning van partners in de wijken.

Financiën

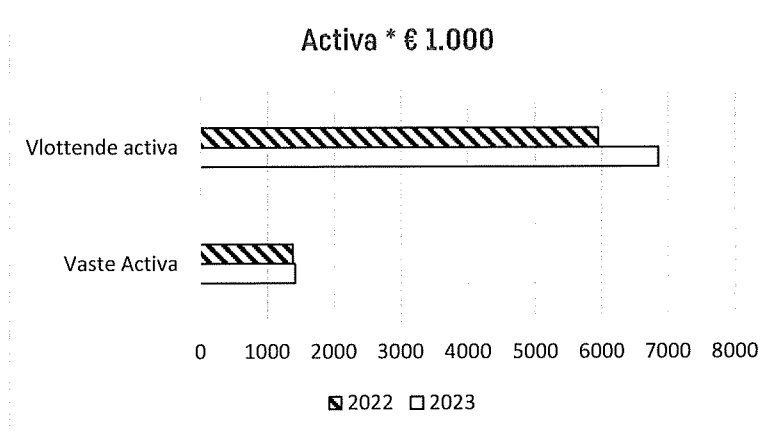
Dat 2023 een bijzonder jaar te noemen is, is ook financieel goed zichtbaar. We hebben 2022 al behoorlijke groei in onze bezoekerscijfers gerealiseerd, maar in 2023, het eerste normale jaar na corona, realiseerden we nagenoeg dezelfde bezoekerscijfers als in ons topjaar 2019. Die hoge bezoekersaantallen hebben we omgezet in positieve financiële resultaten. In het bedrijfsplan 2022-2024 gingen we uit van een negatief exploitatiesaldo (€ - 77.000), een prognose die begin 2023 werd bijgesteld naar € -198.000. Hogere bezoekerscijfers leiden tot hogere publieksinkomsten, maar ook tot hogere horecaopbrengsten. Deze hogere horecaopbrengsten werden nog eens extra gestimuleerd omdat de gemiddelde besteding met ruim € 0,60 per bezoeker is toegenomen (t.o.v. 2022). Ook de zakelijke verhuur en de gemiddelde omzet per evenement zijn toegenomen. Hiermee komt de verhouding eigen inkomsten versus totale subsidie-inkomsten voor het eerst op een 50/50 verhouding. Met de uitstekende omzetresultaten van programmering, horeca en zakelijke events kunnen we het jaar 2023 zelfs afsluiten met de hoogste omzet aan eigen inkomsten van de laatste 10 jaar!

Doordat we de kostenbewaking op orde hadden hebben we de marges op al onze activiteiten kunnen verbeteren en realiseren wij daarom in 2023 een positief resultaat van € 58.000.

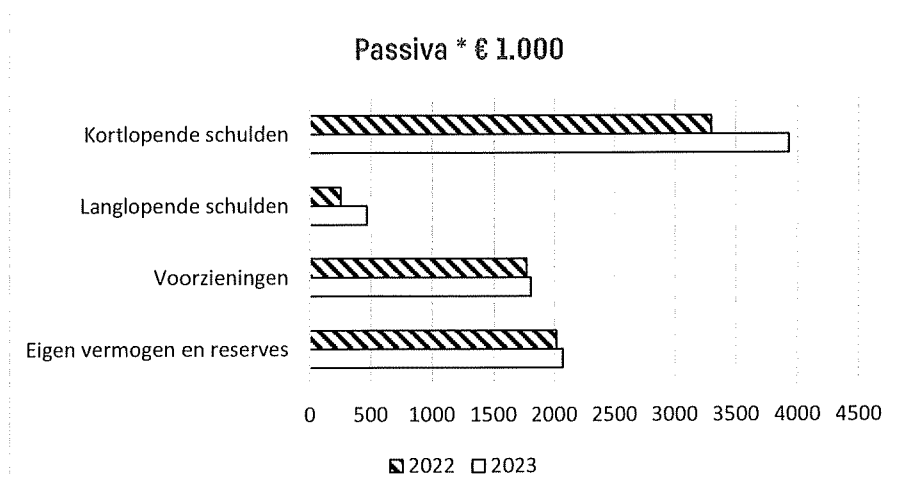

Balanspositie

De balanspositie is in 2023 gegroeid van € 7,3 miljoen naar € 8,5 miljoen. De grootste stijging is zichtbaar in de liquide middelen (+ € 600.000). Het debiteurensaldo is in 2023 gegroeid met € 400.000, dit is met name de afrekening van het investeringsplan 2023. In de vaste activa is het bouwkundige deel van de verbouwing van het PHIL Café geactiveerd (+ € 100.000).

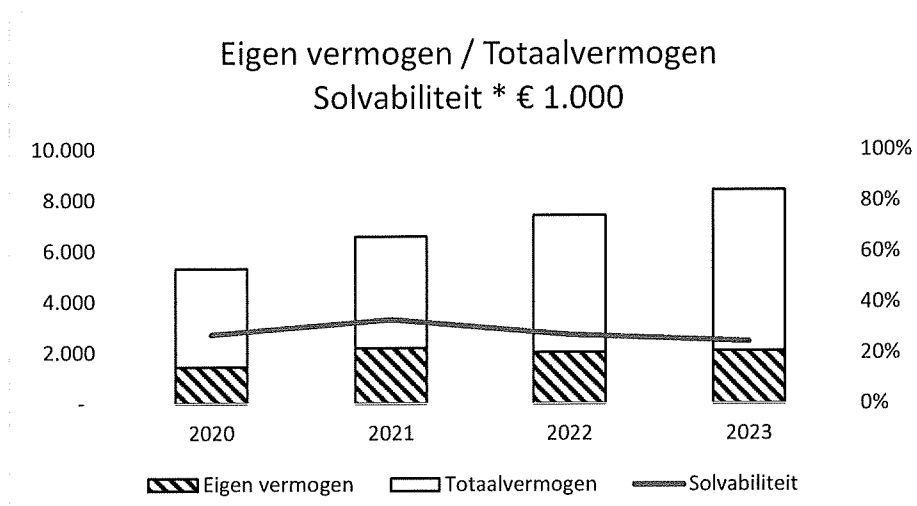
Uiteraard staan tegenover de activa ook verplichtingen (passiva), de vooruitontvangen recettes zijn met het grootste bedrag – zie ook liquide middelen - gestegen (+ € 600.000). Ook is er in 2023 een cultuurlening afgesloten van € 250.000 via Cultuur + Ondernemen t.b.v. de verbouwingsplannen in de PHIL. Dit bedrag is deels gebruikt in 2023, het resterende deel wordt in 2024 aangewend.

Solvabiliteitsratio

In 2023 is de solvabiliteit iets naar beneden gegaan ten opzichte van 2022. Door het afsluiten van een financiering en het hoge bedrag aan vooruit ontvangen recettes is de verhouding eigen vermogen / totaalvermogen iets gedaald (3%). Echter is dit nog steeds een gezond kengetal (precies op de norm van 25%).

(bestemmings-)Reserves

Het weerstandsvermogen, is mede door het goede resultaat van 2023 versterkt. In 2023 is de bestemmingsreserve PHIL 150 volledig gebruikt ten behoeve van het jubileum en is de bestemmingsreserve Covid volledig benut om terug te komen op het huidige niveau qua bezoekersaantallen. Tevens zijn alle kosten ten behoeve van de nieuwe naam van de PHIL, de bredere muziekprogrammering en het toegankelijker maken van de gebouwen ten laste gebracht van de bestemmingsreserve ambities 2022-2024. Daarnaast zijn er nieuwe bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de ambities in de komende vier jaar (2025-2028) en ten behoeve van (eigen) producties. Hiermee kunnen we mogelijke druk op het aanbod opvangen door eigen en coproducties te financieren.

Risico's

Binnen de organisatie werken we met een gedegen risico-inventarisatie waarin de risico's worden beschreven en gewogen, van operationeel tot strategisch.

Op operationeel niveau betreft dit vooral het onderhouden van alle installaties in de gebouwen en het opleiden van personeel in deze taken. Veiligheid en betrouwbaarheid staan daarbij centraal.

De risico's die in de afgelopen jaren vooral te maken hadden met de coronapandemie zijn gemitigeerd en zowel de bezoekers als potentiële werknemers wisten de weg naar onze podia weer te vinden. Ons HR-beleid is gericht op het selecteren en behouden van goed gekwalificeerd personeel. Duurzaam investeren in leervermogen en het aanbieden van opleidingsmogelijkheden (in allerlei vormen) dragen significant bij aan de medewerkerstevredenheid en daarmee ook aan het behoud van medewerkers.

Medio 2025 stelt de gemeente Haarlem een zero emissionvrije zone in om CO2-reductie te realiseren. Wij onderzoeken momenteel – met onze bespelers en leveranciers – hoe wij hier gevolg aan kunnen geven zonder dat onze bevoorrading en programmering (o.a. vervoer decors) in gevaar komen.

De voortdurende onzekerheid in de wereld – oorlogen in Oekraïne en Gaza – en de politieke ontwikkelingen in eigen land en daarbuiten zijn aspecten waar wij geen rechtstreekse invloed op hebben. De gevolgen ervan kunnen echter groot zijn voor onze organisatie en de culturele sector. Door onze bedrijfsvoering verder te optimaliseren qua efficiency en via onze focus op eigen inkomsten en de groei van ons weerstandvermogen, anticiperen we op mogelijke negatieve financiële gevolgen van deze mondiale ontwikkelingen. De kostenstijgingen in het algemeen blijven een belangrijk aandachtspunt en zal onze kostenbewaking aanscherpen.

Vooruitblik

De keuzes en uitgangspunten in ons bedrijfsplan 2022-2024 zijn en blijven de leidraad op basis waarvan wij onze ambities vormgeven. Ook in 2024 gaan we daarmee door. Ten tijde van het schrijven van dit verslag wordt een bedrijfsplan voor de komende vier jaar (2025-2028) opgesteld. In dit plan zetten we de ontwikkelingen van de afgelopen door en geven we onze ambities verder vorm. We zetten de PHIL nog meer op de kaart als een huis voor vertrouwde en verrassende kwaliteitsmuziek, van klassiek tot popmuziek, waar iedereen uit de regio Haarlem en daarbuiten van kan genieten. Onze doelstelling is om in de top 5 van muziekpodia in de Metropool Regio Amsterdam te behoren en als een eigentijds muziekpodium bekend te staan. De basis is gelegd: met de nieuwe naam, een bredere programmering, een eigen identiteit en website ligt de focus nu op het vergroten van onze naamsbekendheid en imago. We programmeren meer buiten de traditionele scheidlijnen tussen muziekgenres en zoeken hierin juist de interdisciplinaire samenwerkingen en bijzondere crossovers op. In de Stadsschouwburg zijn toneel, dans, (kamer)opera, muziektheater en cabaret de kerngenres waarmee we het Haarlems publiek willen prikkelen, inspireren en verbinden. We selecteren voorstellingen die geschikt zijn om een breed publiek te kunnen vermaken en die ontwikkeld zijn vanuit een maatschappelijke thematiek of persoonlijke urgentie. Wij kiezen voor verhalen en makers die verrassen in vorm en die inhoudelijk discussie oproepen naast voorstellingen in het kwaliteitsentertainment, gemaakt door bekende theatermakers. Vernieuwende artistieke combinatie met gedegen vakmanschap zijn kenmerkend voor ons profiel. Voorstellingen met een niet-Westers perspectief krijgen een dominante plek in ons lijsttheater.

Na de geslaagde verbouwing en herinrichting van de grote foyer en de voormalige Blauwe Zaal (nu: PHIL Café) hebben wij een plan uitgewerkt om het entreegebied van de PHIL opnieuw in te delen en aan te passen aan de behoeftes van tegenwoordig. Naast een nieuwe servicebalie worden er groot aantal lockers geplaatst. Bezoekers krijgen hiermee de keuze om van de lockers of van de garderobe gebruik te maken. Daarnaast wordt de entree van ons gebouw zichtbaarder, uitnodigender zodat ons bestaande en ook potentiële publiek het gebouw beter weten te vinden en herkennen als hét concertgebouw van de provinciehoofdstad.

Voor 2024 werken wij met een sluitende begroting ondanks de substantiële kostenstijgingen die nog steeds doorzetten. De in de afgelopen jaren gevormde bestemmingsreserves zullen we aanwenden om onze ambities te financieren. Deze ambities gaan ons juist helpen om ook in de toekomst een financieel gezonde organisatie te blijven en ons publiek in de Stadsschouwburg en in de PHIL verrassende en inspirerende culturele programmering aan te bieden in een gastvrije omgeving.

Tenslotte

We kijken met trots terug op 2023. Het was een prachtig jaar waarin we boven verwachting gepresteerd hebben en waarin er veel gerealiseerd is. Philharmonie is PHIL geworden, het muziekaanbod is diverser geworden en we hebben een jubileum gevierd met een Grote Zaal in de PHIL die al 150 jaar als concertzaal wordt gebruikt. De publieksfoyer werd opnieuw ingericht en de voormalige Blauwe Zaal werd verbouwd en omgedoopt tot PHIL Café.

Zowel de culturele als de zakelijke bezoekers hebben we weer weten te enthousiasmeren voor onze gebouwen en ons aanbod en na enkele 'magere' jaren als gevolg van de coronapandemie zijn we weer terug op het niveau van 2019.

Ons team is afgelopen jaar aangevuld met specialisten op gebied van o.a. nieuwe media, acquisitie van prospects, en eventmanagement en- productie. Samen met elkaar wordt er met veel enthousiasme gewerkt om iedereen welkom te heten bij en op onze podia waarbij excellente gastvrijheid, goed samenwerken en passie onze kernwaarden zijn.

Wij danken onze medewerkers, de Ondernemingsraad en de Raad van Toezicht voor hun belangrijke bijdrage aan onze organisatie om onze ambities waar te maken. Zonder hen zou dat niet mogelijk zou zijn en samen met hen zien wij de komende jaren met vertrouwen tegemoet!

Bestuur Stichting Stadsschouwburg & Phil Haarlem

Edwin van Balken
Algemeen directeur

Yvonne van Popta
Zakelijk directeur

Haarlem, 30 april 2024

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

	<u>REF.</u>	<u>31 december 2023</u> x € 1.000	<u>31 december 2022</u> x € 1.000
<i>Vaste activa</i>			
Materiële vaste activa	5.1.1	1.496	1.386
Immateriële vaste activa	5.1.1	70	91
<i>Vlottende activa</i>			
Vorraden	5.2.1	20	9
Vorderingen	5.2.2	1.931	1.520
Liquide middelen	5.2.3	5.018	4.421
		<hr/>	<hr/>
		8.534	7.427
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
<i>Eigen vermogen en reserves</i>	5.3	2.077	2.019
<i>Egalisatierekening MVA</i>	5.4	146	87
<i>Voorzieningen</i>	5.5	1.806	1.773
<i>Langlopende schulden</i>	5.6	469	250
<i>Kortlopende schulden</i>	5.7	4.038	3.298
		<hr/>	<hr/>
		8.536	7.427
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	REF.	rekening 2023 x € 1.000	begroting 2023 x € 1.000	rekening 2022 x € 1.000
Baten				
Entreegelden	6.1.1	3.229	2.467	2.116
Zaalhuur	6.1.2	836	692	737
Horeca verkopen	6.1.3	1.451	982	838
Subsidiebaten	6.1.4	6.641	6.645	6.441
Overige baten	6.1.5	1.050	931	959
Som der baten		13.207	11.716	11.091
Lasten				
Kosten programmering	6.2.1	3.021	2.284	2.049
Marketing	6.2.2	318	355	408
Kosten horeca	6.2.3	633	519	425
Personeelskosten	6.2.4	3.733	3.599	3.318
Afschrijvingen	6.2.5	119	138	132
Huisvestings- en exploitatiekosten	6.2.6	4.824	4.786	4.641
Algemene kosten	6.2.7	267	222	273
Som der lasten		12.915	11.901	11.246
Financiële baten en lasten	6.3	16	14-	13-
Resultaat voor dekking bestemmingsreserves		308	198-	168-
Kosten 150 jaar PHIL.	5.3	150-	150-	-
Kosten ambities 2022-2024	5.3	100-	100-	-
Exploitatieresultaat		58	448-	168-
Bestemming exploitatieresultaat				
Stichtingskapitaal				
Egalisatiereserve gemeente Haarlem		16		55-
Bestemmingsreserve 150 jaar PHIL.		150-		-
Bestemmingsreserve ambities 2022-2024		450-		50
Bestemmingsreserve ambities 2025-2028		500		
Bestemmingsreserve ICT Transitie		50		75
Bestemmingsreserve Covid		198-		302-
Bestemmingsreserve Diversiteit & Inclusiviteit		35		65
Bestemmingsreserve Producties		150		-
Herwaarderingsreserve		-		-
Algemene reserve		105		-
		58		167-

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Liquide middelen begin boekjaar	<u>4.421</u>	<u>3.277</u>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten:</i>		
Bedrijfsresultaat	58	167-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen investeringen	140	153
Mutatie egalisatierekening	59	22-
Mutatie herwaarderingsreserve		
Mutatie voorzieningen	34	107
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
Mutatie operationele vorderingen	412-	237
Mutatie voorraden	11-	1-
Mutatie operationele kortlopende schulden	<u>740</u>	<u>948</u>
Veranderingen in werkkapitaal	<u>318</u>	<u>1.183</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	610	1.254
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten:</i>		
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	<u>229-</u>	<u>85-</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	229-	85-
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten:</i>		
Aflossingen langlopende schulden	<u>219</u>	<u>25-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	219	25-
Netto kasstroom	<u>600</u>	<u>1.144</u>
Liquide middelen ultimo boekjaar	<u>5.018</u>	<u>4.421</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

4. ALGEMENE TOELICHTING

4.1. Algemeen

Algemeen

De Stichting Stadsschouwburg en PHIL Haarlem (hierna te noemen SSPH), gevestigd Lange Begijnestraat 11 te Haarlem, is opgericht op 23 december 1965 en heeft als doelstelling de instandhouding en exploitatie van de Stadsschouwburg en de PHIL te Haarlem, welke gebouwen aan de Gemeente Haarlem in eigendom toebehoren.

De jaarrekening is opgesteld volgens de van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving (RJ 640 Organisaties zonder winststreven), de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) en de algemene subsidieverordening van de gemeente Haarlem.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebruik schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa/verplichtingen en van baten/lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Herziening van de schattingen wordt opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien.

Continuïteit

SSPH beschikt over een kapitaal, incl. bestemmingsreserve en bestemmingsfonds van € 2.076.600. De gemeente Haarlem heeft voor het bedrijfsplan 2022-2024 een nieuwe subsidiebeschikking afgegeven. Op basis hiervan en de gevormde reserves gaat het bestuur uit van een positieve continuïteitsveronderstelling. De jaarrekening is derhalve opgesteld op continuïteitsbasis.

4.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële en immateriële vaste activa

De vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder aftrek van op de economische levensduur gebaseerde cumulatieve afschrijvingen. Dit geldt niet voor de instrumenten.

Deze zijn apart weergegeven en gewaardeerd tegen de actuele waarde. Ten grondslag van deze waarde ligt een taxatierapport.

ALGEMENE TOELICHTING (VERVOLG)

Over de activa wordt als volgt afgeschreven:

- verbouwingen	5 - 40 jaar
- inventarissen	5 - 25 jaar
- instrumenten & schilderijen	niet van toepassing
- andere vaste bedrijfsmiddelen	10 - 15 jaar

Bij verbouwingen worden alleen de grootschalige renovaties aan de gebouwen afgeschreven over 40 jaar. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

De subsidie vervangingsinvesteringen wordt door de gemeente verstrekt op basis van een 40-jarig plan om de voor rekening van de gemeente (eigenaar) komende vervangingsinvesteringen aan de gebouwen te financieren.

Bijzondere waardevermindering van activa

SSPH beoordeelt op elke balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Vorraden

De horeca-voorraden worden gewaardeerd tegen de vaste verrekenprijs.

Bij waardering wordt rekening gehouden met eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserve

Onder de bestemmingsreserves wordt opgenomen het deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat daaraan door de directie een beperkte bestemming is gegeven.

Bestemmingsfonds

Onder de bestemmingsfondsen wordt opgenomen het deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd, omdat daaraan door derden een beperkte bestemming is gegeven.

ALGEMENE TOELICHTING (VERVOLG)

Herwaarderingsreserve

Indien herwaarderingsreserves in de herwaarderingsreserve onder aftrek van relevante (latente) belastingen zijn verwerkt, worden de gerealiseerde herwaarderingsreserves bruto ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Egalisatierekening MVA

De voor investeringen ontvangen subsidies en sponsorbedragen zijn opgenomen op een egalisatierekening die gedurende de economische levensduur van de materiële vaste activa lineair vrijvalt ten gunste van de exploitatie.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer sprake is van een in rechte afdwingbare verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt eveneens een voorziening gevormd, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

Pensioenen

SSPH heeft een toegezegde pensioenregeling. Deze regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. SSPH heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het effect van hogere premies. Gezien bovenstaande wordt de pensioenregeling in de jaarrekening verwerkt als zijnde een toegezegde bijdrageregeling en worden alleen de verschuldigde pensioenpremies verantwoord.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

4.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten

De in de staat van baten en lasten vermelde baten betreffen ondermeer de recette behaald door kaartverkoop alsmede opbrengsten uit zaalhuur, verkopen horeca en bijdragen van derden.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten naar rato opgenomen naar het stadium van voltooiing van de transactie op balansdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordeling van de verrichte werkzaamheden.

Onder subsidies zijn opgenomen de door de Gemeente Haarlem toegezegde of te verwachten bedragen.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

ALGEMENE TOELICHTING (VERVOLG)

4.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

4.5 Verhouding belaste - en vrijgestelde prestaties voor de omzetbelasting

Voor zowel de Stadsschouwburg als de PHIL verhouden de belaste- en vrijgestelde prestaties zich als 99:1. Ten aanzien van beide panden afzonderlijk is derhalve sprake van meer dan 90% btw-belast gebruik. Hiermee wordt voldaan aan het minimale criterium belaste verhuur.

4.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de [semi]publieke sector (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de [semi]publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT. Er zijn geen overschrijdingen van de WNT in de salariering van de medewerkers en de directie van de stichting.

4.7 Samenwerkingsverbanden

Stichting Partners van de Stichting Stadsschouwburg en PHIL Haarlem

Deze stichting is opgericht bij akte van 29 april 2019 en stelt zich ten doel het ondersteunen van en het verlenen van diensten aan SSPH en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Peter Lohr Stichting

De Peter Lohr Stichting is opgericht bij akte van 23 november 2012 en stelt zich ten doel het produceren van theater- en muziekproducties, die worden opgevoerd in de Stadsschouwburg of de PHIL te Haarlem, alsmede het in de ruimste zin bevorderen en mogelijk maken van theater- en muziekproducties in Haarlem en omstreken in het algemeen.

Beheersstichting Automatisering Cultureel Haarlem

De zakelijk directeur is lid van het bestuur van de stichting, die op 25 februari 2005 bij akte is opgericht. De stichting is in 2023 ontbonden, het IT beheer wordt nu gevoerd door DeLorentz & Partners.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

5. TOELICHTING OP DE BALANS**Activa****5.1.1 Vaste activa**

	Verbouwingen x € 1.000	Inventaris x € 1.000	Instrumenten Schilderijen x € 1.000	Andere vaste bedrijfsmiddelen x € 1.000	Immateriële vaste activa Software & Websites x € 1.000	Totaal x € 1.000
1 januari 2023						
Aanschafwaarde	2.095	1.628	280	153	264	4.420
Cumulatieve afschrijving	1.179-	1.450-	-	141-	173-	2.943-
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>916</u>	<u>178</u>	<u>280</u>	<u>12</u>	<u>91</u>	<u>1.477</u>
Mutaties 2023						
Investerings	117	112	-	-	-	229
Desinvesterings	113-	352-	-	127-	32-	624-
Afschrijvingen	74-	44-	-	1-	21-	140-
Afschrijvingen op desinvesteringen	113	352	-	127	32	624
Mutaties 2023	<u>43</u>	<u>68</u>	<u>-</u>	<u>1-</u>	<u>21-</u>	<u>89</u>
31 december 2023						
Aanschafwaarde	2.099	1.388	280	26	232	4.025
Cumulatieve afschrijving	1.140-	1.142-	-	15-	162-	2.459-
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>959</u>	<u>246</u>	<u>280</u>	<u>11</u>	<u>70</u>	<u>1.566</u>
Afschrijvingspercentages	<u>2,5% - 20%</u>	<u>4% - 20%</u>	<u>0%</u>	<u>10% - 20%</u>	<u>10% - 20%</u>	

Schilderijen en instrumenten zijn in 2022 samengevoegd onder één categorie. De waarderingsgrondslag van beide categorieën is echter wel verschillend. Schilderijen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde.

TOELICHTING OP DE BALANS (VERVOLG)**5.2 Vlottende activa****5.2.1 Voorraden**

	<u>31-12-2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2022</u> x € 1.000
Horeca-artikelen	<u>20</u>	<u>9</u>

5.2.2 Vorderingen

	<u>31-12-2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2022</u> x € 1.000
Debiteuren	850	341
Omzetbelasting	325	371
Vooruitbetaalde kosten	440	383
Nog te ontvangen opbrengsten	16	73
Nog te ontvangen Covid-19 steun (NOW en TVL)	-	169
Nog te ontvangen diversen	282	107
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>17</u>	<u>75</u>
	<u>1.931</u>	<u>1.519</u>

5.2.3 Liquide middelen

	<u>31-12-2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2022</u> x € 1.000
Kas	8	7
Bank	<u>5.010</u>	<u>4.414</u>
	<u>5.018</u>	<u>4.421</u>

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

TOELICHTING OP DE BALANS (VERVOLG)**5.3 Eigen vermogen**

	<u>1-1-2023</u> x € 1.000	<u>mutatie 2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2023</u> x € 1.000
Stichtingskapitaal *)	-	-	-
Egalisatiereserve gemeente Haarlem	414	16	430
Bestemmingsreserve 150 jaar PHIL.	150	150-	-
Bestemmingsreserve ambities 2022-2024	550	450-	100
Bestemmingsreserve ambities 2025-2028	-	500	500
Bestemmingsreserve ICT Transitie	200	50	250
Bestemmingsreserve Covid	198	198-	-
Bestemmingsreserve Diversiteit & Inclusiviteit	65	35	100
Bestemmingsreserve Producties	-	150	150
Herwaarderingsreserve	274	-	274
Algemene reserve	168	105	273
	<u>2.019</u>	<u>58</u>	<u>2.077</u>

*) Stichtingskapitaal bedraagt € 45

De bestemmingsreserve Covid is gevormd vanuit de bijdrages van het Fonds voor de Podiumkunsten en de gemeente Haarlem en wordt aangewend om de programmering van de podia in stand te houden en makers en artiesten de mogelijkheid te bieden zich te kunnen blijven presenteren.

De egalisatiereserve gemeente Haarlem is gevormd op basis van de geldende subsidieverordening (conform artikel 4:72 Awb) volgens de verhouding tussen de verstrekte exploitatiesubsidie en de eigen inkomsten. De aanwending van het bestemmingsfonds mag alleen gebeuren voor prestaties die opgenomen zijn in de subsidiebeschikking.

De herwaarderingsreserve is gevormd naar aanleiding van een herwaardering van de actuele waarden van de instrumenten ultimo 2020. Hierop heeft in 2023 geen dotatie plaats gevonden.

5.4 Egalisatierekening MVA

	<u>2023</u> x € 1.000	<u>2022</u> x € 1.000
Stand per 1 januari	87	109
Bij: ontvangen sponsorbedragen	81	-
Af: afschrijvingen	<u>22</u>	<u>22</u>
Stand per 31 december	<u>146</u>	<u>87</u>

TOELICHTING OP DE BALANS (VERVOLG)**5.5 Voorzieningen**

	<u>1-1-2023</u> x € 1.000	<u>mutatie 2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2023</u> x € 1.000
Huurdersonderhoud PHIL	544	69-	475
Huurdersonderhoud Stadsschouwburg	800	25-	775
Planmatig onderhoud PHIL	346	91	436
Planmatig onderhoud Stadsschouwburg	68	35	104
Jubileum-uitkering	15	1	16
	<u>1.773</u>	<u>33</u>	<u>1.806</u>

Met ingang van 1 mei 2013 heeft de gemeente Haarlem het eigenaarsonderhoud overgedragen aan de podia. De voorzieningen wegens onderhoud bestaan derhalve uit huurdersonderhoud en planmatig eigenaarsonderhoud. Bij de vaststelling van de jaarlijkse subsidies voor onderhoud gaat de gemeente Haarlem uit van een gemiddeld subsidiebedrag op basis van een 40-jarig onderhoudsplan. Door de gevolgde systematiek kan het voorkomen dat een onderdeel van de voorziening in enig jaar negatief is. Dit wordt in de navolgende jaren weer gecompenseerd.

Bij de berekening van de voorziening Jubileum-uitkering is uitgegaan van een uitkering aan het zittende personeel bij een dienstjubileum van 25 en 40 jaar verdisconteerd naar het huidige boekjaar.

De volgende veronderstellingen zijn hierbij gehanteerd:

Verloopercentage 10%, gemiddelde jaarlijkse salarisstijging 2% en verdisconteringsvoet 2%.

De voorziening is langlopend.

5.6 Langlopende schulden

<u>Leningen</u>	<u>31-12-2023</u> x € 1.000	<u>31-12-2022</u> x € 1.000
Stand begin boekjaar	275	300
Verkrijging boekjaar	250	
Aflossing boekjaar	31-	25-
Stand einde boekjaar	<u>494</u>	<u>275</u>
Kortlopend deel	<u>25-</u>	<u>25-</u>
Boekwaarde einde boekjaar	<u>469</u>	<u>250</u>

In 2013 is een 20 jarige-lening afgesloten ter financiering van de verbouwing van de Grote Zaal van de PHIL tegen een rentepercentage van 3,32% voor 20 jaar vast. Aflossing vindt jaarlijks plaats in gelijke termijnen. Een bedrag van € 175.000 heeft een resterende looptijd van langer dan 5 jaar.

Bovenstaande lening is aangegaan met een gemeentegarantie.

Ten behoeve van de verbouwing in de PHIL is in 2023 een financiering afgesloten bij de Stichting Cultuur + Ondernemen. Dit is een financiering voor een bedrag van € 250.000. Dit bedrag wordt in 10 jaar afgelost tegen een rentepercentage van 1%.

TOELICHTING OP DE BALANS (VERVOLG)**5.7 Kortlopende schulden**

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Crediteuren	876	1.127
Kortlopende deel langlopende leningen	25	25
Pensioenpremies	37	37
Loonheffing	97	92
Nog te betalen kosten	395	327
Nog te betalen reorganisatiekosten	-	-
Overlopende passiva personeel	179	155
Vooruitontvangen recettes	1.751	1.176
Vooruitontvangen diversen	257	145
	<u>4.038</u>	<u>3.298</u>

Alle in deze paragraaf vermelde schulden hebben een looptijd van 1 jaar of korter.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen**Rechten**

De rechten die voortkomen uit de verleningsbeschikking gebouwgerelateerde kosten voor 2023 bedragen resp. € 1.997.946 voor de PHIL en € 2.154.977 voor de Stadsschouwburg.

De rechten die voortkomen uit de verleningsbeschikking exploitatiekosten voor 2023 bedragen resp. € 923.621 voor de PHIL en € 1.486.160 voor de Stadsschouwburg.

VerplichtingenHuurcontract PHIL

Het bedrag aan huurverplichtingen aangaande de huisvesting van de PHIL bedraagt circa € 126.302 per maand. De huurverplichting is aangegaan tot en met 31 december 2026.

Huurcontract Stadsschouwburg

Het bedrag aan huurverplichtingen aangaande de huisvesting van de Stadsschouwburg bedraagt circa € 143.178 per maand. De huurverplichting is aangegaan tot en met 31 december 2028.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>rekening 2023</u> x € 1.000	<u>begroting 2023</u> x € 1.000	<u>rekening 2022</u> x € 1.000
6.1.1 Entreegelden			
Opbrengst entreegelden	<u>3.229</u>	<u>2.467</u>	<u>2.116</u>
6.1.2 Zaalhuur			
Inkomsten uit verhuur zalen	<u>836</u>	<u>692</u>	<u>737</u>
6.1.3 Horeca verkopen			
Opbrengst horeca	<u>1.451</u>	<u>982</u>	<u>838</u>
6.1.4 Subsidiebat en			
Exploitatiesubsidie	2.410	2.410	2.321
Onderhoudssubsidie	919	919	883
Huursubsidie gebouwen	3.234	3.234	3.155
Subsidie Fonds Podiumkunsten	-	-	-
Overige subsidies	<u>78</u>	<u>82</u>	<u>82</u>
	<u>6.641</u>	<u>6.645</u>	<u>6.441</u>
6.1.5 Overige baten			
Covid-19 steun (NOW en TVL)	-	-	11
Sponsoring / fondsen	478	465	483
Garderobe-opbrengsten	218	281	177
Vergoedingen op kaartverkoop	169	131	121
Pachtopbrengst theatercafé	61	55	54
Overig	<u>124</u>	<u>-</u>	<u>113</u>
	<u>1.050</u>	<u>931</u>	<u>959</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

	<u>rekening 2023</u> x € 1.000	<u>begroting 2023</u> x € 1.000	<u>rekening 2022</u> x € 1.000
6.2.1 Kosten programmering			
Kosten programmering	<u>3.021</u>	<u>2.284</u>	<u>2.049</u>
6.2.2 Marketing			
Kosten marketing	<u>318</u>	<u>355</u>	<u>408</u>
6.2.3 Kosten Horeca & Events			
Algemene kosten	77	92	41
Kostprijs verkopen	<u>556</u>	<u>427</u>	<u>383</u>
	<u>633</u>	<u>519</u>	<u>424</u>
6.2.4 Personeelskosten			
Brutoloon	2.078	2.162	1.869
Premies sociale lasten	377	389	335
Pensioenpremies	296	329	292
Inhuur personeel	636	579	550
Overige personeelskosten	<u>346</u>	<u>139</u>	<u>272</u>
	<u>3.733</u>	<u>3.599</u>	<u>3.318</u>
	<u>31-12-2023</u>		<u>31-12-2022</u>
<i>Medewerkers in vaste dienst</i>			
formatieplaatsen	48,4		45,2
medewerkers	54		51

Het evenementgebonden oproeppersoneel dat ingezet wordt bij horecawerkzaamheden wordt via een payrollorganisatie tewerkgesteld bij de stichting.

WNT-Verantwoording

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden welke geen bezoldiging genieten. De directie bestaat uit twee leden, de heer E.A. van Balken, algemeen directeur en mevrouw Y.M.C. van Popta, zakelijk directeur.

Beiden hebben een dienstverband van 1 fte en ontvangen een bezoldiging van afgerond resp. € 127.000 (in 2022 € 119.200) en € 129.000 (in 2022 € 121.000). Dit bedrag is inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering, maar exclusief pensioenbijdrage werkgever. Deze bedraagt voor beiden circa € 22.000.

De directieleden zitten hiermee ruim onder het bezoldigingsmaximum van € 223.000 (2023).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

	<u>rekening 2023</u> x € 1.000	<u>begroting 2023</u> x € 1.000	<u>rekening 2022</u> x € 1.000
6.2.5 Afschrijvingen			
Vaste activa	141	155	153
Egalisatierekening	<u>22-</u>	<u>17-</u>	<u>22-</u>
	<u>119</u>	<u>138</u>	<u>131</u>
6.2.6 Huisvestings- en exploitatiekosten			
Huur gebouw	3.234	3.234	3.155
Schoonmaakkosten	223	218	203
Energiekosten	126	120	98
Onderhoudskosten	752	749	656
Dagelijks onderhoud	53	10	10
Bouwkundig onderhoud	36	60	31
Reparaties en onderhoud installaties	367	372	311
Beheerskosten	154	147	158
Servicekosten	141	160	145
Dotatie/Onttrekking voorziening onderhoud	32	54	107
Verzekeringen en belastingen	114	123	120
Kosten automatisering	257	216	242
Kosten verhuur zalen	-	-	-
Overige kosten	<u>85</u>	<u>74</u>	<u>61</u>
	<u>4.824</u>	<u>4.786</u>	<u>4.641</u>

In de huisvestings-, gebouw- en onderhoudskosten is mede opgenomen de dotatie aan de voorziening onderhoud zijnde het verschil tussen de subsidie en de in het boekjaar uitgegeven onderhoudskosten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (VERVOLG)

	<u>rekening 2023</u> x € 1.000	<u>begroting 2023</u> x € 1.000	<u>rekening 2022</u> x € 1.000
6.3 Financiële baten en lasten			
Ontvangen/betaalde rente vermogen	29	-	3-
Rentekosten leningen	<u>13-</u>	<u>14-</u>	<u>10-</u>
	<u><u>16</u></u>	<u><u>14-</u></u>	<u><u>13-</u></u>

OVERIGE GEGEVENS**Resultaatbestemming**

Het bestuur van de Stichting heeft het voorstel tot bestemming van het exploitatieresultaat gedaan over het afgelopen boekjaar. De Raad van Toezicht heeft deze resultaatbestemming, zoals opgenomen onder de staat van baten en lasten, overgenomen en goedgekeurd.

Haarlem, 30 april 2024

Directie/Bestuur

E.A. van Balken
Algemeen directeur

Y.M.C. van Popta
Zakelijk directeur

Raad van Toezicht

P.W.C. van Barneveld
Voorzitter

F. van Loef

R.J.M. Verstegen

K. Ariesen-Bakker

A.N. van Keulen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de gemeente Haarlem

Aan: de Raad van Toezicht van stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 18 tot en met 33 opgenomen jaarrekening 2023 van stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem, de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem en de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2023;
- 2) de staat van baten en lasten over 2023; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem en de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem en de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem, de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem en de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 30 april 2024

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

P. Heyman-Brand Msc RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Beleidsregel Verantwoording- en accountantsprotocol subsidies gemeente Haarlem, de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Haarlem en de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.